

Załącznik nr 17 do uchwały nr 100/1277/08 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego
z dnia 30 grudnia 2008 r.

**REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA
KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2007-2013**

WYTYCZNE TEMATYCZNE

dotyczące przygotowania

Studiów Wykonalności

dla projektów ubiegających się o dofinansowanie

w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego

Województwa Kujawsko-Pomorskiego

na lata 2007-2013

z zakresu Działania 6.1.

ROZWÓJ USŁUG TURYSTYCZNYCH W OPARCIU

O ZASOBY PRZYRODNICZE

oraz

Działania 6.2.

ROZWÓJ USŁUG TURYSTYCZNYCH

I UZDROWISKOWYCH

Toruń, grudzień 2008

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. GENEZA PROJEKTU, OPIS STANU ISTNIEJĄCEGO I ANALIZA OTOCZENIA (II.4.).....	4
2. OPIS PROJEKTU A POLITYKA RZĄDOWA, REGIONALNA I LOKALNA (II.6.).....	5
3. ANALIZA WARIANTÓW (II.7.).....	5
4. OPIS STANU PROJEKTOWANEGO (II.8.).....	6
5. WYKONALNOŚĆ FINANSOWO-EKONOMICZNA PROJEKTU (III).....	6
6. ANALIZA INSTYTUCJONALNA (IV.1.)	9
7. ANALIZA WYKONALNOŚCI PRAWNEJ (IV.3.).....	9
8. PROMOCJA PROJEKTU (IV.4.).....	11
SPIS MAP I FOTOGRAFII.....	11

Wprowadzenie

Celem Wytycznych Tematycznych jest ujednolicenie zasad sporządzania studiów wykonalności dla projektów inwestycyjnych ubiegających się o dofinansowywanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Działania 6.1. WSPARCIE ROZWOJU TURYSTYKI oraz Działania 6.2. ROZWÓJ USŁUG TURYSTYCZNYCH I UZDROWISKOWYCH Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013. Niniejsze Wytyczne odnoszą się do specyfiki powyższych Działań i jako takie są materiałem dodatkowym do WYTYCZNYCH OGÓLNYCH DOTYCZĄCYCH PRZYGOTOWANIA STUDIÓW WYKONALNOŚCI DLA PROJEKTÓW UBIEGAJĄCYCH SIĘ O DOFINANSOWANIE W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO NA LATA 2007-2013, zwanych dalej Wytycznymi Ogólnymi, wraz z załączonym do Wytycznych Ogólnych modelem finansowym w formacie edytowalnym x/s.

Wytyczne Tematyczne odnoszą się do poszczególnych rozdziałów Wytycznych Ogólnych w zakresie wykonalności technicznej oraz instytucjonalno-prawnej i finansowo-ekonomicznej projektu. Dotyczą niżej wymienionych rozdziałów i podrozdziałów Wytycznych Ogólnych (w nawiasach - numeracja rozdziałów i podrozdziałów z Wytycznych Ogólnych) stanowiąc ich uszczegółowienie:

1. Geneza projektu, opis stanu istniejącego i analiza otoczenia (II.4.),
2. Opis projektu a polityka rządowa, regionalna i lokalna (II.6),
3. Analiza wariantów (II.7),
4. Opis stanu projektowanego (II.8),
5. Wykonalność finansowo-ekonomiczna projektu (III),
6. Analiza instytucjonalna (IV.1.),
7. Analiza wykonalności prawnej (IV.3.),
8. Promocja projektu (IV.4.).

1. Geneza projektu, opis stanu istniejącego i analiza otoczenia (II.4.)

W niniejszej części studium należy przedstawić genezę, przyczyny realizacji projektu oraz określić problemy, jakie zostaną rozwiązane w wyniku realizacji zaplanowanych działań. Należy scharakteryzować uwarunkowania społeczno-gospodarcze i infrastrukturalne występujące na terenie oddziaływania projektu, w tym:

1. społeczne (np. liczba mieszkańców, trendy demograficzne, stopa bezrobocia, w tym długotrwałego, poziom ubóstwa i wykluczenia, wykształcenia, przestępczości i wykroczeń, inne aspekty i problemy społeczne, itd.),
2. gospodarcze (np. liczba przedsiębiorstw z podziałem na branże, w tym turystyka, liczba przedsiębiorstw przypadająca na 1000 mieszkańców, bariery rozwoju przedsiębiorczości, itd.),
3. infrastrukturalne (np. drogi publiczne, parkingi, wodociągi, kanalizacja, infrastruktura rekreacyjno-sportowa, turystyczna, etc.).

Szczególną uwagę należy zwrócić na kwestie związane z turystyką, w tym:

1. stan ilościowy i jakościowy oraz rozmieszczenie infrastruktury gastronomicznej, noclegowej, specjalistycznej, np. obiektów leczniczych, sanatoria, tężnie, pijalnie wód, baseny uzdrowiskowe, parki wodne, dostępność obiektów – sezonowe/całoroczne, wyposażenie, standard obiektów, liczba miejsc noclegowych, liczba udzielanych noclegów, średnia długość pobytu w dniach,
2. stan ilościowy i jakościowy oraz rozmieszczenie infrastruktury typu: szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, szlaki piesze, wodne, punkty rekreacyjne i widokowe, ścieżki tematyczne, wieże obserwacyjne, parkingi przy atrakcjach turystycznych, etc.,
3. obiekty dziedzictwa kulturowego, w tym budynki i zespoły zabytkowe, pałace i dwory, zespoły parkowe, ich stan, pełnione funkcje, etc. oraz inne obiekty mogące stanowić atrakcje turystyczne,
4. różnego rodzaju wydarzenia, w tym festiwale, koncerty, etc.,
5. zasoby przyrodnicze, w tym wodne, leśne, właściwości uzdrowiskowe, etc.,
6. systemy informacji i promocji turystycznej, funkcjonowania marki lokalnej, znaków jakości, produktów regionalnych, lokalnych, formy informacji i promocji,
7. stan rozwoju turystyki, liczba przedsiębiorstw z branży turystycznej, aktywność mieszkańców, przewodnicy turystyczni, wiejscy, formy turystyki, np. kwalifikowana, rodzinna, biznesowa, etc., chłonność turystyczna, liczba turystów w skali roku, waloryzacja turystyczna obszaru.

Rozdział powinien obejmować także analizę otoczenia z uwzględnieniem koncepcji konkurencyjności obszarowej, tzn. wskazując na stopień (obecny i osiągnięty w wyniku

realizacji projektu) atrakcyjności turystycznej obszaru lokalizacji projektu w odniesieniu do innych terenów województwa i kraju, itd.

2. Opis projektu a polityka rządowa, regionalna i lokalna (II.6.)

Projekt winien być zgodny z istniejącymi programami branżowymi w skali kraju jak i województwa, w tym ze Strategią Rozwoju Turystyki w Województwie Kujawsko-Pomorskim¹, strategiami rozwoju turystyki gmin, lokalnymi strategiami rozwoju opracowanymi przez lokalne grupy działania (jeśli dotyczy).

3. Analiza wariantów (II.7.)

W przypadku Działania 6.1. i 6.2. należy rozpatrywać następujące opcje:

1. lokalizacyjne – alternatywna lokalizacja obiektu, trasy, rozbudowa, przebudowa, innego obiektu, trasy (kwestie prawne, własność gruntów, funkcjonalność, potrzeby i liczba użytkowników, inne plany inwestycyjne na terenie oddziaływania projektu, koszty, etc.),
2. zakres i skala – budowa nowego obiektu/trasy czy rozbudowa, istniejącego obiektu/trasy, wielkość obiektu/trasy, liczba sal, wyposażenie (trwałość, jakość, funkcjonalność, potrzeby i liczba użytkowników, koszty, etc.),
3. techniczne – technologia oraz infrastruktura towarzysząca, wyposażenie tzn. (trwałość, jakość, funkcjonalność, potrzeby i liczba użytkowników, inne plany inwestycyjne na terenie oddziaływania projektu, koszty etc.).

W celu dokonania wyboru wariantu projektu powinny być przeprowadzone analizy stanu istniejącego w zakresie liczby użytkowników obiektów i infrastruktury na danym obszarze, potrzeb turystycznych oraz prognozy w tym zakresie. Opis stanu obecnego w odniesieniu do turystyki powinien być zawarte w opisie stanu istniejącego (punkt II.4.).

Projekty z zakresu turystyki (Działanie 6.1. i 6.2. RPO WK-P) należy porównywać używając narzędzia, jakim jest *analiza efektywności kosztowej (CEA)*, która wymaga wyrażenia efektów inwestycji w przyjętych jednostkach naturalnych związanych z realizacją projektu. Polega ona na obliczeniu wskaźnika *dynamicznego kosztu jednostkowego (DGC)*, którego metodyka została opisana w Wytycznych Ogólnych. Możliwe jest stosowanie dla potrzeb analizy wariantów *analizy wielokryterialnej*, która jest metodą oceny wariantów, stosowaną, gdy nie istnieje możliwość skwantyfikowania efektów inwestycji w jednostkach pieniężnych lub naturalnych.

Po przeprowadzeniu analizy wariantów danego projektu, należy dokonać wyboru

¹Dostępna na stronie www.kujawsko-pomorskie.pl

najlepszego wariantu projektu. Wariant najlepszy odznacza się najniższym dynamicznym kosztem jednostkowym, natomiast w przypadku metody wielokryterialnej – najwyższą oceną sumaryczną, czyli maksymalnym wpływem na osiągnięcie celów projektu.

4. Opis stanu projektowanego (II.8.)

Charakteryzując rozwiązania techniczne wariantu optymalnego, poza elementami zawartymi w Wytycznych Ogólnych, należy zwrócić uwagę na:

1. dostosowanie wspieranej infrastruktury, obiektów do celów projektu, specyfiki obszaru i beneficjentów,
2. nowatorstwo rozwiązań, np. nowe formy turystyki, rekreacji, etc,
3. funkcjonalność infrastruktury, w tym uwzględnienie grup społecznych zagrożonych wykluczeniem, np. niepełnosprawnych.

5. Wykonalność finansowo-ekonomiczna projektu (III)

Analiza finansowa

W rozdziale tym należy przedstawić zmianę przychodów ze sprzedaży związaną z projektem lub eksploatacją jego produktów w rocznych przedziałach czasowych w okresie analizy – jako różnicę pomiędzy stanem obecnym i projektowanym.

Podstawą szacowania przychodów ze sprzedaży musi być program sprzedaży zawierający określenie prognozowanych ilości sprzedanych produktów/usług (kalkulacja rocznej ilości produktów) oraz ewentualne prognozowane ceny jednostkowe. Przyjęte założenia i ich podstawy muszą być szczegółowo określone i wiarygodne.

Rozdział ten jest ujęty tylko dla projektów, dla których powstałe produkty udostępniane są odpłatnie.

Należy podać opis aktualnej/przyszłej polityki cenowej – wysokość opłat za korzystanie z obiektu, sposób ustalania/kalkulacji, ceny zapewniające samofinansowanie i płynność podmiotu zarządzającego/eksploatującego, amortyzację, ewentualne dopłaty samorządu.

Dla okresu prognozowanego należy dokonać dla wariantu bezinwestycyjnego kalkulacji opłat za korzystanie z obiektu na podstawie danych historycznych z uwzględnieniem ewentualnych dopłat samorządu. Wariant bezinwestycyjny może również ujmować prognozę zmian parametrów inwestycji np. w wyniku dekapitalizacji majątku. Wtedy inwestycja będzie miała na celu zapobieganie dekapitalizacji. W przypadku budowy nowego obiektu turystycznego w wariantcie bezinwestycyjnym opłaty będą równe 0.

Należy określić planowaną politykę cenową (po realizacji przedsięwzięcia) - wysokość opłat za korzystanie z obiektu, sposób ich ustalania/kalkulacji; opłaty po realizacji projektu muszą zapewniać samofinansowanie podmiotu zarządzającego/eksploatującego, przy ewentualnych dopłatach samorządu.

Należy zaprezentować różnicę w poziomie opłat wywołaną realizacją przedsięwzięcia – różnicę pomiędzy opłatami skalkulowanymi dla wariantu inwestycyjnego i wariantu bezinwestycyjnego. Dla obu wariantów muszą zostać zachowane jednolite zasady kalkulacji opłat jednostkowych. Ewentualne dopłaty samorządu należy traktować w analizie finansowej jako przychód.

Należy przeprowadzić kalkulację rocznej ilości usług będących przedmiotem uzyskiwania przychodów poprzez przemnożenie ilości sprzedaży i wartości jednostkowych – dla poszczególnych rodzajów usług podlegających sprzedaży – w stanie obecnym i projektowanym. Dane dotyczące ilości sprzedaży muszą być tożsame ze sposobem kalkulacji i wielkościami przyjętymi w rozdziale Analizy specyficzne dla danego sektora.

Analizę przeprowadzamy przy założeniu stałych parametrów.

Należy przygotować plan przychodów określony poprzez iloczyn ilości sprzedaży i przyjętych opłat w poszczególnych przedziałach czasowych. Plan ten musi zostać przygotowany dla prognozowanego stanu bezinwestycyjnego oraz stanu projektowanego i różnicy pomiędzy nimi - zmiany przychodów wynikającej z realizacji przedsięwzięcia.

W rozdziale tym należy zaprezentować zmianę kosztów operacyjnych związaną z projektem lub eksploatacją jego produktów w rocznych przedziałach czasowych w okresie analizy.

Należy dążyć do prezentacji kosztów operacyjnych w ujęciu kosztów rodzajowych.

Przyjęte założenia dotyczące zmiany kosztów i ich podstawy muszą być szczegółowo określone i wiarygodne (należy podać źródła i sposób kalkulacji).

Zmianę kosztów operacyjnych inwestora wywołanych przedsięwzięciem należy przedstawić na podstawie kalkulacji różnicy w kosztach pomiędzy wariantem realizacji przedsięwzięcia a wariantem bazowym. W celu wyznaczenia zmiany kosztów należy określić prognozę kosztów przy założeniu zaniechania inwestycji oraz prognozę kosztów przy założeniu jej realizacji. Różnica w kosztach pomiędzy tymi planami powinna wynikać wyłącznie działań związanych z realizacją inwestycji.

Należy także przedstawić kalkulację planu amortyzacji majątku. Zalecane jest określenie amortyzacji w sposób uproszczony, jako amortyzację liniową przy założeniu tożsamości żywotności ekonomicznej projektu z okresem analizy (5 lat dla projektów polegających na zakupie wyposażenia teleinformatycznego i oprogramowania, 20 lat od zakończenia realizacji projektu dla obiektów kubaturowych i 30 lat dla projektów polegających na kompleksowym uzbrojeniu terenu).

Analiza ekonomiczna

Analiza efektywności kosztowej musi zostać przeprowadzona dla wszystkich projektów. Polega ona na określeniu wskaźnika efektywności kosztowej, odnoszącego średnioroczną miarę rezultatu do średniorocznego kosztu. Wskaźnik ten pozwala na zachowanie porównywalności projektów i wybór najtańszych dla społeczeństwa opcji realizacji założonych celów.

Dla projektów z zakresu turystyki wskaźnik efektywności kosztowej należy określić według poniższego wzoru:

Wskaźnik efektywności kosztowej = Średnioroczna miara rezultatu/Średnioroczny koszt

gdzie:

Średnioroczna miara rezultatu – osiąganego po realizacji całego przedsięwzięcia zostanie określona jako:

Miara rezultatu = łączna planowana liczba użytkowników *n + liczba nowych użytkowników *m

gdzie:

n, m – wagi

Liczba nowych użytkowników oznacza wzrost ilości użytkowników wywołany oddziaływaniem inwestycji (zgodnie z wartościami określonymi w rozdziale analizy specyficzne).

Liczba dotychczasowych użytkowników powinna zostać oszacowana na podstawie ostatniego pełnego roku przed rozpoczęciem inwestycji, a liczbę nowych należy obliczyć jako średnią z pięciu lat po zakończeniu projektu. Średnioroczny koszt – obejmuje roczne koszty operacyjne (eksploatacyjne) po realizacji projektu (wraz z amortyzacją).

Roczne koszty operacyjne (eksploatacyjne) – koszty generowane w wyniku realizacji projektu w okresie rocznym. Jest to więc zmiana kosztów wywołana realizacją projektu, wraz z amortyzacją (zmiana w roku następnym po realizacji projektu). Amortyzacja stanowi odzwierciedlenie nakładów inwestycyjnych. Koszt średnioroczny stanowi iloraz sumy kosztów rocznych w okresie analizy i okresu analizy.

W przypadku pozostałych elementów analizy należy korzystać ze wskazówek z Wytocznych Ogólnych.

6. Analiza instytucjonalna (IV.1.)

W tej części studium należy odnieść się do kwestii proceduralnych związanych z zarządzaniem projektem a w przypadku realizacji projektu z innymi podmiotami w ramach partnerstwa, należy scharakteryzować zakres ich zaangażowania, zakres współpracy jak i kompetencje oraz potencjał dla realizacji projektu. Należy opisać strukturę i zasady współpracy w tym podstawę prawną, główne prawa i obowiązki partnerów, kwestie własności a przede wszystkim zakres finansowania projektu oraz zasady rozliczeń w trakcie realizacji oraz po zakończeniu projektu. Należy określić zasady nadzoru w podmiocie lub podmiotach realizujących projekt.

7. Analiza wykonalności prawnej (IV.3.)

Aktami prawnymi regulującymi podstawowe normy w zakresie turystyki, na które trzeba zwrócić uwagę, są w szczególności:

1. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz.U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 25 czerwca 1999 r. o Polskiej Organizacji Turystycznej (Dz.U. z 1999 r. Nr 62, poz. 689 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1399 z późn. zm.),
5. ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.),
6. ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.),
7. ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227),
8. Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz.U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24 z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2005 r. Nr 45, poz. 435 z późn. zm.),

Analiza pod kątem występowania pomocy publicznej

W ramach RPO WK-P na lata 2007-2013 przewiduje się wsparcie szeroko rozumianej infrastruktury turystycznej i uzdrowiskowej.

W projektach dotyczących infrastruktury turystycznej, realizowanych w ramach RPO WK-P na lata 2007-2013, istotne jest zbadanie, czy będzie prowadzona działalność gospodarcza przy jej wykorzystaniu. Wyznacznikiem występowania pomocy publicznej w projektach z zakresu turystyki, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, będzie ocena atrakcyjności powstałej infrastruktury turystycznej w porównaniu do innej tego typu infrastruktury w regionie/Polsce/Europie. W przypadku atrakcyjności na poziomie regionalnym pomoc publiczna nie wystąpi pod warunkiem, że wytworzona w ramach projektu infrastruktura nie będzie spełniać dodatkowych funkcji np. miejsca noclegowe, bowiem wówczas tego typu inwestycja podlegać będzie zasadom pomocy publicznej.

W związku z powyższym dokonując oceny projektu w kontekście występowania pomocy publicznej analizie należy poddać m.in. następujące elementy:

1. czy infrastruktura wytworzona w ramach projektu będzie miała charakter publiczny (otwarty i nieodpłatny)? (jeżeli TAK to należy przejść do pytań 1 i 2 z części podsumowującej),
2. czy Wnioskodawca prowadzi działalność (sprzedaje towary lub świadczy usługi) o charakterze odpłatnym? (jeżeli NIE to należy przejść do pytania 4),
3. czy jest możliwość rozdzielenia działalności gospodarczej od działalności niekomercyjnej?
4. czy jest możliwy wybór operatora do działalności gospodarczej stanowiącej uzupełnienie projektu?
5. czy z oferty turystycznej korzystają osoby z innych regionów lub państw członkowskich?
6. czy siedziba Wnioskodawcy jest zlokalizowana przy granicy z innym państwem członkowskim?
7. czy Wnioskodawca prowadzi działania reklamowe lub marketingowe zmierzające do pozyskania klientów z innych państw członkowskich?
8. do kogo kierowana jest oferta turystyczna Wnioskodawcy z związku z przedmiotem projektu?
9. jaka jest atrakcyjność przedmiotu projektu na tle oferty innych jednostek w regionie/Polsce/Europie?
10. jakiego rodzaju atrakcje turystyczne Wnioskodawca posiada w swojej ofercie?

11. jaka jest liczba klientów z innych państw członkowskich? (odpowiedź na niniejsze pytanie jest powiązana z odpowiedzią na pytanie 5.).

Podsumowanie na podstawie odpowiedzi udzielonych na poprzedzające pytania:

1. czy oferta kierowana jest na rynek ponadregionalny?
2. czy przedmiot projektu jest atrakcyjny w skali co najmniej ponadregionalnej?

Przeprowadzona analiza rynku w oparciu o ww. elementy, na który ma wpływ realizacja projektu pozwoli wykazać/udowodnić wpływ (lub jego brak) udzielonego wsparcia na wymianę handlową pomiędzy państwami członkowskimi i zakłócenie (bądź nie) konkurencji.

Pomoc publiczna występować będzie w odniesieniu do podmiotów prowadzących działalność w zakresie **lecznictwa uzdrowiskowego**, niezależnie od formy organizacyjnej i prawnej, bowiem prowadzą one działalność gospodarczą (odpłatną) w oparciu o infrastrukturę medyczną służącą prowadzeniu usług medycznych finansowanych w ramach kontraktów z funduszem zdrowia. Komisja Europejska stoi na stanowisku, iż działalność uzdrowiskowa jest działalnością gospodarczą stąd winna podlegać regułom dotyczącym pomocy publicznej.

8. Promocja projektu (IV.4.)

W przypadku projektów z zakresu turystyki należy zwrócić uwagę na kwestie promocji w zakresie osiągnięcia celów projektu oraz wykorzystania potencjału zasobów i infrastruktury. Zaproponowana promocja projektu powinna uwiarygodniać możliwość osiągnięcia celów projektu, zmierzających do rozwoju turystyki, ochrony i promowania walorów przyrodniczych, kulturowych, zwiększenia atrakcyjności turystycznej i liczby turystów odwiedzających region. Zalecane jest tworzenie kompleksowych systemów informacji w zakresie kultury oraz na rzecz promocji w zakresie kultury.

Spis map i fotografii

Do studium wykonalności można załączyć mapki i szkice sytuacyjne lub topograficzne z oznaczeniem terenu realizacji projektu. Można dodatkowo, dla lepszej wizualizacji lokalizacji projektu na tle otoczenia, załączyć zdjęcia lotnicze lokalizacji projektu i jego bezpośredniej okolicy.